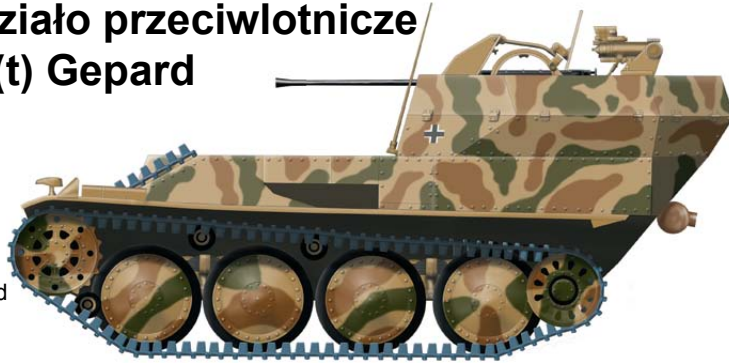

Czołgi przeciwlotnicze

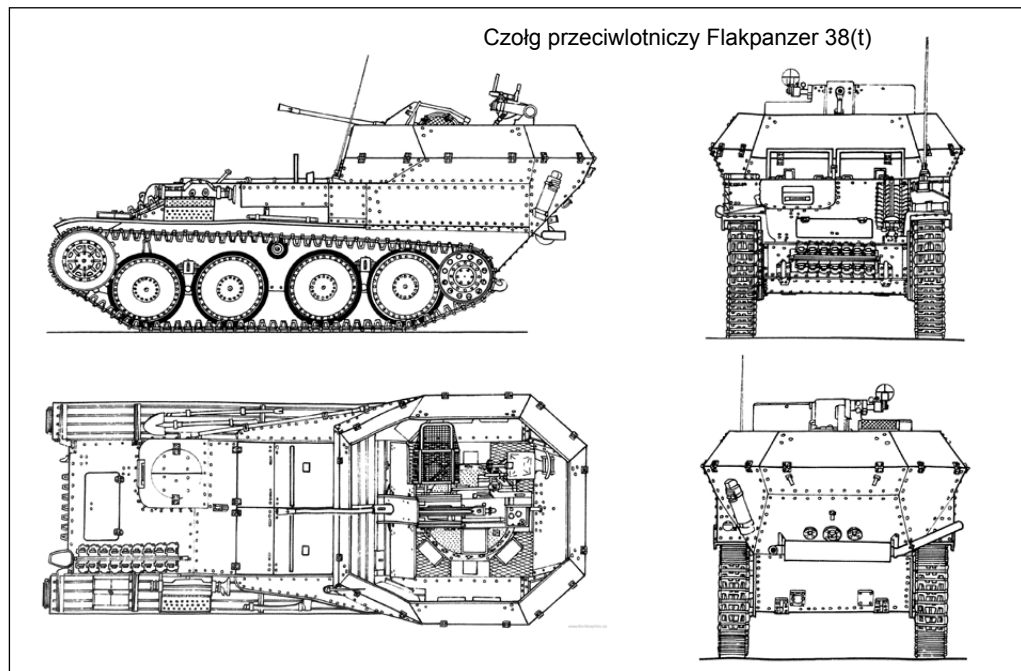
Samobieżne działo przeciwlotnicze Flakpanzer 38(t) Gepard

Wóz Flakpanzer 38(t) Gepard z 12 SS Panzerdivision „Hitlerjugend”.

Drugim produkowanym seryjnie, lecz traktowanym jako konstrukcja przejściowa, niemieckim samobieżnym działem plot. na podwoziu gąsienicowym był wóz zbudowany na podwoziu czechosłowackiego czołgu lekkiego, który w Wehrmachcie otrzymał oznaczenie PzKpfw. 38(t). Maszyna otrzymała oznaczenie **2 cm Flak 38 auf (Sf) PzKpfw. 38(t) Ausf. M**. W systemie oznaczeń Wehrmachtu otrzymał on indeks **Sd. Kfz. 140**, a popularnie nazywany był **Flakpanzer 38(t) Gepard**.

Podstawę obrony plot. wojsk w armii niemieckiej do 1944 r. stanowiły holowane działa plot. oraz samobieżne działa plot. na podwoziach półgąsienicowych. Te ostatnie miały dwie wady – brak opancerzenia, które chroniłoby załogę i pojazd oraz w pewnych warunkach ograniczoną zdolność pokonywania trudnego terenu. Od 1943 r. coraz bardziej widoczne stawało się panowanie aliantów w powietrzu, zwłaszcza na obszarze Europy Zachodniej. Wraz ze zbliżaniem się daty inwazji wojsk koalicji antyhitlerow-

Czołg przeciwlotniczy Flakpanzer 38(t)

Zamaskowany czołg przeciwlotniczy Flakpanzer 38(t) należący do 12 DPanc. SS „Hitlerjugend”, Normandia, lato 1944 roku. Na prawym zdjęciu uwagę zwracają opuszczone burty przedziału bojowego.

skiej na plaży Normandii znacznie zwiększyła się intensywność lotów maszyn szturmowych i myśliwsko-bombowych na niskich wysokościach nad okupowaną Francją, Belgią i Holandią. Atakowano wszelkie niemieckie pojazdy wojskowe, pociągi, węzły komunikacyjne, mosty i inne wybrane cele. Dla A. Hitlera i dowództwa armii niemieckiej stawało się oczywiste, że skuteczną obronę kolumn pancernych i zmechanizowanych przed atakującymi na niskich wysokościach samolotami alianckimi zapewnić mogą tylko samobieżne działa plot. na dobrze opancerzonych podwoziach. Wniosek ten wyciągnięto na podstawie obserwacji taktyki lotnictwa przeciwnika, które najpierw starało się zniszczyć lub obezwładnić stanowiska niemieckiej artylerii plot. Naturalnie stworzyć dobrze opancerzony samobieżny pojazd plot. było można tylko na podwoziu o odpowiedniej nośności. Wybór podwozia czołgowego był całkowicie zrozumiały, zwłaszcza że były one produkowane w dużych seriach, co miało wpływ na obniżenie kosztów wytworzenia, dostępność części zamiennych i łatwość obsługi technicznej. Natomiast mniej jasne jest, dlaczego decyzję o rozpoczęciu seryjnej produkcji samobieżnych dział plot. na podwoziach czołgowych A. Hitler podjął dopiero jesienią 1943 r. Prawdopodobnie uznał, że zagrożenie ze strony alianckiego lotnictwa szturmowego będzie wzrastać, a Luftwaffe nie odzyska przewagi w powietrzu do czasu pla-

nowanego rozpoczęcia w ciągu dwóch lat masowej produkcji odrzutowych samolotów myśliwskich. Do budowy kilku wariantów samobieżnych dział plot. na podwoziach gąsienicowych, które miały być uzbrojone w działa plot kal. 20 mm i 37 mm (pojedyncze oraz podwójnie i poczwórnie sprzężone), wybrano podwozie najbardziej masowo produkowanego czołgu PzKpfw. IV. Stworzenie takich pojazdów wymagało czasu, ale towarzyszące czołgom w natarciu i przemarszach samobieżne działo plot. było potrzebne natychmiast. Dlatego A. Hitler 15 X 1943 r. wydał polecenie przebudowania na tego typu pojazdy 150 dział samobieżnych produkowanych na podwoziu czołgu PzKpfw. 38(t). Miał to być wzór przejściowy, który planowano zastąpić od połowy 1944 r. działami samobieżnymi na podwoziu PzKpfw. IV.

Doświadczenia zebrane z eksploatacji dział samobieżnych Marder III, skonstruowanych przy wykorzystaniu podwozia PzKpfw. 38(t), nasunęły inżynierom niemieckim pomysł głębokiej modyfikacji pojazdu, której kluczowym elementem było przeniesienie przedziału silnikowego do środkowej części kadłuba. Dzięki temu stała się możliwa zupełnie inna aranżacja środkowej i tylnej części kadłuba. Przedział bojowy znalazł się z tyłu. Był on na tyle obszerny, że można było umieścić w nim różne typy dział, w tym działo plot. 2 cm Flak 38 kal. 20 mm. Przesunięcie silnika do przodu spowodowało ko-